

Naročnina: Za tuzemstvo z dostavo mesečno Din 5, četrletno Din 15, polletno Din 30, celoletno Din 60; za inozemstvo Din 60 in poština posebej. — Oglasi po ceniku.

SOCIALIST

Izhaja vsak petek popoldne.
Nefrankirana in nepodpisana pisma se ne sprejemajo.
Sedež uredništva in uprave Ljubljana, Vidovdanska cesta št. 2, pritličje.

Glasilo Socialistične Stranke Jugoslavije

Štev. 7.

V Ljubljani, dne 3. februarja 1925.

leto III.

V zadnjem tednu.

Od srede novembra vrše naši zapupniki, agitatorji in govorniki s potrjenim naporom svoje delo za koristi delavnega ljudstva. Kakor so njihove moči že močno izčrpane, vendar jih bodo v zadnjem tednu odločilne bitke še podesetorili.

Ali tudi to še ne zadostuje! Kajti v zadnjem tednu se bije bitka za tiste volivce, ki se v normalnem času sploh ne brigajo za politično življenje. Taki se šele v zadnjem tednu odločijo ali bodo šli na volišče ali ne in koga bodo volili.

Taki indiferentni ljudje se rekrutirajo po večini iz delavskega stanu, zato nam ne sme biti vseeno, kako se bodo odločili. Ni vseeno, ali bodo oddali zopet svoj glas svojim izkoriščevalcem, ki bodo iz njihovih kroglic izpletli še hujski bič, ki bo padal po njihovih in naših ramah.

Zato je potrebno, da jih pritegnemo v naš tabor! Te naloge pa ne morejo izvesti le posamezni zaupniki in agitatorji, temveč je potrebna pomoč vseh članov in somišljenikov. Zato velja v zadnjem tednu za vse naše člane, prijatelje in somišljenike parola:

Vsi možje na krov!

Obujte si škornje, vzemite v roke popotno palico in pojdite od hiše do hiše, od vasi do vasi! Obhoditi je

treba vse sosednje vasi zlasti one, kjer ni naših somišljenikov in kjer se ni vršil noben shod naše stranke.

Nesite s seboj strankin manifest in agitacijski material, zlasti še letake z rdečim robom, na katerih so označene številke naših skrinjic. Razložite jim naš program in naše hotenje! Dokazite jim, da je njihov interes na naši strani. V volivnem manifestu naše stranke imate cel delavni program in če jim tega razložite jih boste pridobili.

Zlasti pa skrbite, da bodo naši letaki, ki nosijo rdeč okvir nabiti na vseh javnih mestih. Noben plot ali hiša, ki stoji ob prometnih ulicah naj ne bo brez našega letaka. V vsakem proletarskem oknu naj bo naš letak! — Vsak volivec naj dobi naš letak!

Na dan volitev 8. februarja naj pa bodo vsi naši možje in fantje pripravljeni, da bodo preprečili vsako nasilje od katerekoli strani. Če bi se zgodil kak tak slučaj naj takoj pristopi par resnih mož in naj z odločno in dostojanstveno besedo posredujejo v prilog volivne svobode.

Vsi na bojišče za boljši in pravičnejši svet. Samo starci in otroci naj ostanejo na zapečku!

Glavni volivni odbor SSJ.

Brezmejna predrznost!

(Ali je to depolitizacija delavskega zavarovanja?)

Mi smo že obširno poročali o skrpučalu, ki naj bi se imenoval pravilnik za bratovske skladnice. To skrpučalo je bilo samo zato mogoče, ker je bilo treba na hitro roko nekaj napraviti, kar naj bi služilo demokratski stranki za volivni manever.

A ta blamaža še ni bila dovolj pouka, da delavski zavarovalni zavodi niso sredstvo za volivno agitacijo.

Sedaj pošilja tajništvo demokratske stranke na rudarje-retnike pismo s tole vsebino:

Narodni dom, I. nadstropje
Tajništvo
demokratske stranke
Ljubljana
Telefon št. 123.

Št. *

V Ljubljani, dne 15. jan. 1925.

Spoštovani gospod!

Obveščamo Vas, da je na posredovanje Narodnega bloka in osebno to na prizadevanje gospoda ministra dr. Zerjava bilo doseženo, da

Vam je Osrednji urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu nakazal izredno podporo v znesku *** Din.

Denar je nakazan in ga prejmete v najkrajšem času!

Z odličnim spoštovanjem
za Narodni blok:
Rapč s. r.

Mi protestiramo najodločneje proti brezmejni predrznosti, ki je zapopadena v tem pismu. Delavsko zavarovanje ni domena, v kateri bodo delili razni dr. Bohinci in dr. Arzelini milost, — ampak so z delavskim denarjem vzdrževani zavodi, kjer naj dobi delavec svojo pravico. Ta način agitacije ni le predrzen, ampak je tudi skrajno neumen. Če politični šarlatani, ki pisarijo taka pisma tega še ne vedo, bodo zvedeli 8. februarja, da delavstvo za take stvari ni naprodaj. Do duš delavstva pa ne bo prišel tisti nikdar, kdor se jim skuša približavati s tako agitacijo.

Rentniki-rudarji bomo volili vsi do zadnjega liste z rdečim robom.

Svoboda, demokracija in zakonitost.

V zadnjem volivnem boju tekmujejo protirežimske stranke med seboj, katera se bo izkazala za bolj svobodoljubno, za bolj demokratično in za večjo zaščitnico zakona. Veseli nas, da so te stranke tako vnete za svobodo, demokracijo in zakonitost. Iskreno želimo, da bi tem lepim načelom, ki jih sedanji režim na tako očiten in drzen način skrini in tepta, vse naše protirežimske stranke v bodoče vedno zveste ostale! Da bi le njihova trdna volja vsaj približno odgovarjala njihovim bojevitim in odločnim besedam!

Da bo pa njihov trden sklep bolj popoln, bi priporočali našim protirežimskim strankam, da bi si nekoliko izprašale svojo lastno vest, v

koliko so same pomagale plesti bič, ki sedaj zvižga preko naše države.

Kar se narodnih socialcev tiče, je že dovolj znano, da so v ustavotvorni skupščini glasovali za zakon o zaščiti države in so s tem pomagali ustvarjati prilike za vsa sledeča preganjanja delavstva in protivladnih strank.

Ker so narodni socialisti že očitno obžalovali to svojo težko pregreho, preidemo takoj na njihovega sedanjega zaveznika dr. Ravniharja. Tudi dr. Ravnihar ni brez greha! Ko še ni bilo zakona o zaščiti države in državne obznane, je že g. dr. Ravnihar v bratskem sporazumu z g. Ribnikarjem izdal posebno obznano za Slovenijo in je z njo zagrozil vsem, ki bi **omalovraževali**

javna oblastva ali oblastne uredbe ali ki bi celo samo kazali odpornost zoper javne organe, z zaporom do 3 mesecev obenem z denarno kaznijo do 10.000 kron. Ta policijska kazen je pa imela biti samo za priboljšek, ker je vrhu tega storilec čakala še huda kazen pred kriminalnim sodiščem.

Tudi SLS ima na svojih plečih težko butaro pregreh zoper svobodo, demokracijo in zakonitost. Naj omenjamo samo naredbo celokupne deželne SLS vlade, ki je tiskana v Uradnem listu iz leta 1920. pod št. 185, kjer si jo lahko vsakdo ogleda in tudi lastnoročno podpise pod njo. S to uredbo je tedanja dr. Brejčeva vlada sploh prepovedala vse shode, tudi shode po § 2, omejene na vabljenе osebe — pod kaznijo do 20.000 kron in zaporom do 6 mesecev. Ker tudi v letu 1920 ni

smo živeli v brezzakonju, temveč smo imeli vsaj tiste ustavne svobode, ki jih je priznavala prejšnja Avstrija, je ta naredba očitna kršitev tedaj veljavnih ustavnih določb in je protiušten, absolutističen in reakcionaren čin. Ko je tedanja socialnodemokratski »Naprejš« skušal to absolutistično naredbo prav rahlo kritizirati, je bil seveda zaplenjen. Res ne vemo, kako moreta dr. Brejce in dr. Gosar, ki sta jo tudi podpisala, opravičiti to naredbo pred svojo pravniško vestjo, da se pri tem ne sklicujemo na njun čut za svobodo in demokracijo. Vsekakor pa kažejo navedeni primeri, da se nam socialistom ne sme zameriti, ako nam še manjka vere, da so se naše protirežimske stranke temeljito izpremenile in definitivno boljše.

Zakaj smo izstopili iz »Naprejeve« skupine?

(Prepis dopisa, katerega smo poslali »Naprejevi« skupini; ali načelo javnosti molči o tem ko grob.)
Dopis se glasi dobesedno takole:

Sporočamo vam sklep naše organizacije, da odstopa kompaktno iz vaše skupine in se priključuje SSJ, to je Socialistovi skupini iz sledečih razlogov:

1. Naša organizacija je sklenila enoglasno 7. XII. 1924., da gre v skupen volivni boj.

2. Širša konferenca 21. XII. 1924. je isti sklep potrdila in si je osvojila resolucijo, katero je poslala po svojem delegatu na kongres, ki se je vršil 25. in 26. XII. 1924 v Ljubljani. Omenjena resolucija je bila sicer prečitana in potem vržena v koš. Kongres jo ni vpošteval, ker se ni zavedal posledic katere so nastale. Kongres je mislil, da ni potrebno vpoštevati suverenosti posameznih organizacij, ampak postavil se je popolnoma na diktatorsko stališče. Zavedamo se, da smo kršili pravilnik, ali zavedamo se tudi, da smo ga kršili v korist proletariata,

in zavedamo se da ga je kršil kongres v škodo proletariata. Zavedamo se tudi prav dobro, da pri vas kršijo posamezne osebe pravilnik vsak dan desetkrat, in še več, ali o tem bomo pozneje govorili. Zakaj ni kongres pustil, da bi bil član nadzorstva svoje poročilo? Mi smatramo to najbolj važnim — nadalje, zakaj je kongres sprejel v načelstvo človeka s temno preteklostjo, in ki je komaj par dni organiziran, tu ste kršili pravilnik § 4. in 5.; govoriti bi se dalo tukaj mnogo. Povemo vam, da smatramo mi disciplino za dobro stvar ali samo tako dolgo dokler ni prisiljena, kadar pa postane vsiljiva ali diktatorska, jo odklanjamo. Nadalje se bomo pogovorili, če bo treba javno. Posledice še večje razcepjenosti nosite vi. Vsakega glasu, ki bo došel po vaši krivdi v prid buržuaziji je škoda. Sedaj pa namerite na naš najtežji kaliber in mi vam bomo odgovarjali.

Ivan Baraga, l. r.
predsednik.

Dopis iz Tržiča.

Volitve se bližajo: Zato so vse buržuazne stranke, kakor od istih kupljene frakcije na delu in to intenzivno, da se more priprosti človek vprašati: Zakaj je temu tako?

In ako malo premišljuješ, ti pride nehote na misel, da je to dobro preračunjena in dobro plačana taktika. V taktiki so predvsem mojstri naši bojevití komunisti, kateri si ne upajo povedati, kaj da so.

To smo imeli priliko opazovati v nedeljo 18. jan. v Delavskem domu v Tržiču, ko se je vršilo zborovanje, najprej strokovne organizacije predilničarjev in po istem volivni shod SPJ. Na teh zborovanjih je poročal naš stari in izkušeni bojevniki sodrug Melhijor Čobal iz Zagorja v zelo stvarnih in poučnih predmetih.

In glej ga spaka: Po končanem referatu se oglasi k besedi en zelen in zagrižen komunistični, kateremu celi referat sodr. Čobala ni bil všeč, ker je bil stvaren in poučen. Zato je začel na tak naumen način blatiti vse delavske voditelje, da se je le treznosti tukajšnega delavstva zahvaliti, da ga ni postavilo na hladno in da se mu ni drugega zgodilo, kakor moralična blamaža, katero mu je zadal sodrug Čobal tako, kakor more to storiti le en pošten, izkušen in vstrajen delavski bojevniki in voditelj.

Isti dan zvečer so imeli tudi liberalci svoj volivni shod. Tudi na liberalnem shodu je bil tisti zeleni komunistični ali ni se oglasil k besedi po govoru ministra Zerjava, ampak jo je popihal tako potepeno, kakor kužek s plišišča.

Gotovo g. Zerjav ni govoril v svojem referatu bojevitó in koristno za delavstvo, kakor je storil isti dan dopoldan sodrug Čobal. Vkljub temu je bil ta zeleni komunistični z Zerjavom zadovoljen, ali se pa ni upal oglasiti k besedi, ker je slutil, da ga liberalci ne bodo poslušali, da bi klatil svoje že neštókrat premlete fraze, ampak bi ga kratkotalo na hladno postavili in bi ne pustili svojih organizacij razbijati, kakor je to storilo isti dan dopoldne delavstvo.

Delavstvo se pa naj vpraša, zakaj komunisti samo njihove voditelje in organizacije blatijo in podirajo, nadalje se naj vpraša, kaj so že komunisti storili za delavstvo sploh, odkar obstoji njihova od Moskve vzdrževana organizacija in plačani provokaterji in naj pogledajo nazaj, kdo jim je to pridobil, kar danes že imajo in zakaj nimajo še tega, kar jim še pritiče? Po tem izpraševanju vesti delavstvo ne bo več pustilo, da mu pridejo na njegovo zborovanje tako zeleni komu-

nisti organizacije razdirat in jemati ugled njihovim zaslužnim voditeljem, ampak bodo kakor skala stali na braniku za vse zgoraj navedeno in bodo take elemente iz svojih domov pometali, da ne bo več sledu o njih.

Delavci, volilci mesta Ljubljane!

Demokratska stranka je dala razpisati volitve tudi za ljubljanski občinski svet. V sredo dne 18. marca t. l. bodo volitve, vlaganje kandidatnih list se pa mora izvršiti v dneh od 30. januarja do 8. februarja t. l., **torej do dne, ko se bodo vršile volitve v narodno skupščino.**

Tako početje demokratske stranke smatramo za poizkus, ki naj povzroči v vrstah ljubljanskih volilcev, ki so se za skupščinske volitve grupirali po političnih vidikih in načelih, zmešnjavo in da izkoristi to zmešnjavo v svoje strankarske namene.

Nerodno in nespretno početje demokratske stranke kaže, da ima ta stranka očiten namen ob volitvah v narodno skupščino, izrabiti položaj v svoje partizanske namene proti volji velike večine ljubljanskih volilcev.

Vrhutega razpisuje demokratska stranka občinske volitve v Ljubljani v sredo, dne 18. marca t. l.,

torej na delavnik,

kar v Ljubljani že dolgo več ni bil običaj, z očitnim namenom, da delavstvu otežkoči udeležbo pri občinskih volitvah. Delavec težko pogreša dnino, ki jo utegne izgubiti zaradi udeležbe na volitvah, toda spričo važnosti udeležbe delavstva v bodoči upravi mestne občine ljubljanske bodo delavci kljub zvitemu načrtu izvršili svojo dolžnost ter s tem dokazali, da jih tudi najrafiniranejši načrti niso v stanu oropati elementarnih pravic.

Volitve v ljubljanski občinski svet se bodo vršile kakor zadnjič, po

Delavci in mali posestniki, vi pa storite na 8. februarja s tem svojo dolžnost, da vrže vsak svojo kroglico v 8. skrinjico, ki bo imela rdeč rob. S tem boste pokazali, da imate farbanja od kupljenih kreatur vseh vrst dovolj.

volivnem redu, ki je nalašč prikrojen za ljubljansko občino, da protežira demokratsko stranko.

Delavci! Volivci! Ne pozabite, da je demokratska stranka z vsem svojim ravnanjem zadnja tri leta, z neopravičenimi razpusti svobodno in pravilno izvoljenih občinskih svetov jasno pokazala, da smatra ljubljansko samoupravo za igračo, s katero se sme igrati in jo ovirati v delu za obči dobrobit ljubljanskega prebivalstva.

Volivci, zgledujte se na svojih prednikih, ki so stoletja reakcije z uspehom branili ljubljansko samoupravo pred vsemi napadi nasilne feudalne gosposke kakor tudi pred prepotenco tuje avstrijske birokracije. Kakor so ti nekdanji branili pravice svobodne občine, tako jih morajo volivci braniti tudi danes.

Ljubljanski volivci so zavedni, ki spoštujejo svoje pravice in demokratizem. Zaradi tega je vsak apel na ta čut ljubljanskih volilcev nepotreben. Zato pojdejo v boj proti sramotnemu terorizmu.

Ljubezen do svobode, ljubezen do samouprave občine in protest proti kršitvi demokratičnih pravic svobodoljubnih ljubljanskih volilcev, naj bo vodilni klic vseh ljubljancev v volivnem boju za svobodo občinske uprave mesta Ljubljane.

Mi smo pripravljani. Razpis volitev v občinski svet ljubljanski nas ni presenetil.

V Ljubljani, 30. januarja 1925.

Krajevna organizacija socialistične stranke Jugoslavije v Ljubljani.

la, Delavsko zbornico, Okrožni urad, vse vprek same neotesane psovke, prav po Bernotovem evangeliju. Veliko razdiračev smo že slišali govoriti, a vse prekaša g. Pastorek s svojimi lažmi, da je njegova stranka, ki pa ni stranka, temveč ena mala sekta, za enotnost, da pa iste naša stranka noče. S tem se je razkrinkal govornik samo. Vsi navzoči so se zgražali nad gnusnim judeževim delom Bernot - Pastorekove sekte. Obračun ne bo izostal.

Jesenice. Po dolgem času smo zopet enkrat slišali iz ust s. Čobala pameten in stvaren govor o programu, ki naj ga delavski zastopniki skušajo uveljaviti v parlamentu. Tudi na Jesenicah smo že sili Pastorekove slame in Bernotove filozofije. Ker se zavedamo, da je naša moč le v skupnosti in enotnih političnih, strokovnih, gospodarskih in kulturnih organizacijah, zato bomo tudi mi oddali svoje kroglice staremu borcu na dan 8. februarja v 8. skrinjico združenih delavcev in kmetov SSSJ.

Guštanj. Čitali smo v »Cillier Zeitung« kandidatno listo nemške stranke. Pri tem smo videli, da kandidira na tej listi tudi neki delavec oziroma mojster iz naše jeklarne po imenu Heinrich Škof. Pa smo se prav zavzeli in smo rekli: Kako more kandidirati ta človek na kandidatni listo nemške stranke, ko je pa že od leta 1920 v naši socialistični stranki organiziran. A zato se nismo prav nič jezili, pač pa smo rekli, da naj gre vsak tja, kamor ga srce vleče. Ali nekaj drugega se nam je čudno zdelo. Kako je mogel ta človek, ki je bil tako pameten, prodati svojo čast. Saj vsak neumen človek ve, da ne bo izvoljen. Nemei so rekli: Tudi tegale bomo dali na listo, mogoče bo malo vleklo. Če bosta izvoljena veleposestnik gospod Osjander in namestnik delavec, bo izvoljen en trd Nemei in en Slovence in g. Osjander bo napregel svojo lepo kočijo pa se bo peljal v Beograd, gospod škof, ki kot delavec nima kočije, bo moral pa zadaj za kočijo leteti. To bo fletno in lušno! Kaj ni res gospod Škof? Na zadnje nas pa veseli, da se človek pokaže, kaj da je. Zakaj mi ne maramo v naši stranki ne nemških ne slovenskih nacionalcev. Naša stranka je socialistična stranka Jugoslavije, je v internacionalni zvezi celega sveta, zato bomo g. Heinricha Škofa izključili iz nje.

Oplotnica. Ker imamo volitve v narodno skupščino pred durmi, so razvile razne stranke živahno agitacijo, posebno »žegnani« gospodje. Ti pošiljajo potom svojih zaupnikov, kakor pri zadnjih volitvah tudi sedaj pozivnice vsakemu, do katerega imajo količkaj upanja, da bo z njimi potegnil. Cenjeni sodrugi in somišljeniki! Znano vam je, da izmed nas nima nobeden časa, stranka pa ne denarja za agitacijske namene. Zatorej pa bodi vsak mož posebej agitator. Razložite volivcem pomen streljanja z gumijevimi kroglicami. Kaj je doseglo tistih 21 klerikalnih poslancev za kmetsko-delavsko ljudstvo v zadnjih 2 letih? Ničesar nimajo pokazati svojim volivcem, čeravno so jim zadnjič obljubili, da bodo vse dosegli, ako bodo imeli le nekaj čez polovico glasov. Imeli so jih tri četrtine in vendar nimajo sedaj ničesar pokazati v prihodnje pa tudi ne boljše, ker 21 poslancev ne bodo več dosegli v Sloveniji. Kmetsko-delavsko ljudstvo ima le od svoje organizacije kaj pričakovati. Zatorej pokažite dne 8. februarja, da ne marate praznih obljub in da hočete braniti tiste male pridobitve naših predbojevnikov, katere nam hočejo sedaj meščanske stranke vzeti. Vsi tisti gospodje od meščanskih strank nas rabijo samo pri volitvah, za vojno in če jih je sicer treba na kak način braniti. Sicer pa gledajo na nas, kakor na nekaj manj vredne-

ga. Obrnimo jim tudi mi hrbet in nesimo pri volitvah svojo kroglico v 10. skrinjico. S tem smo volili našo kmečko-delavsko stranko, ki bo zastopala pošteno koristi delavca in kmeta.

Gornji Grad. Malo kedaj se sliši iz našega kraja kakšen glas. Izgleda tako, kakor da bi že čisto zasपालi. Volitve so nas zopet zbudile. Spočetka smo se malo jezili, da imamo letos pri volitvah toliko skrinjic. Če se že buržuazija medsebojne tepe, nam nič ni mar, žalostno se nam pa je zdelo, da se proletarske stranke ne najdejo. Mi smo se odločili pomagati napraviti temu konec. Naših glasov ne bomo cepili, temveč agitirali bomo v celem našem okolišju, da bodo oddali vsi kompaktno svoj glas za Socialistično stranko Jugoslavije, ki bo imela 10. skrinjico. Dne 27. jan. se je vršil zvečer od naših somišljenikov dobro obiskani sestanek, katerega se je udeležil naš kandidat s. Korén iz Celja. On je s svojim predavanjem našo zavest poživel, tako, da bomo vsi kakor en mož šli med volivce in jim razložili, da se ne bodo njih glasovi zgubili med tolikimi strankami, ki se nam ponujajo pri sedanjih volitvah. V našem kraju nas je mnogo amerikancev, ki smo v svetu že nekaj poskusili in znamo dobro do deset šteti. Nas razne stranke in strančice ne bodo motile. Konečno si bodo vendar enkrat premislili razni avanturisti, še kandidirati. Če bodo vsi volilci cele štajerske naredili tako kakor mi, potem bomo imeli pri bodočih volitvah samo dve, kvečjemu pa tri kandidatne liste. Naj živi socialistična internacionala! Naj živi rdeča savinska dolina!

Šoštanj. V Šoštanju so razmere na sploh zelo čudne. V javni upravi predvsem z razsvetljavo mesta. Kemična tovarna, ki je v rokah družbe židov, daje mestu električni tok katerega razsvetljava ne odgovarja najzadnji vasi. Luči v mestu svetijo tako brljavo, da se zgraža nad tako razsvetljavo vsak tujec, ki pride v mesto. Dostikrat pa še te mižavosti ni, ker je naprava tako slaba, da ima elektrarna vso 24 ur popravilo. Radovedni smo kakšna pogodba obstoja med mestom in družbo za dobavo luči. Apeliramo na delavski občinski klub, da se za to stvar malo zanima. Tudi upravne razmere pri mestni občini so v neredu. To se je pokazalo v času reklamacij za skupščinske volitve. Cela vrsta delavstva je, ki dela že leto dni v Woschnaggovi tovarni in stanuje v hišah istega podjetja, toda mestni urad je vse te reklamacije zavrnil, češ, da mu ni znano, da bi ti delavci stanovali v občini. Kakšna je torej uprava, ki bi morala po zakonu imeti v evidenci vse naseljence v teku 48 ur, pa jih še čez leto dni nima. Tudi v tem oziru priporočamo občinskim odbornikom, da napravijo red. Kajti delavstvo si ne bo pustilo še nadalje krčiti svojih zakonitih pravic na ljubo pisane gospode. Še bolj čudne pa postajajo razmere tik pred volitvami. Kemična tovarna odpušča delavstvo; 27. in 28. t. m. je odpuščala celo vrsto delavcev ne meneč se, da je ravno v sredi zime, ko si delavec ne more pomagati. Isti poti sledi četudi v manjšem obsegu tovarna Woschnagg. V tej tovarni seveda ni vzrok prekinjenju dela kakor v kemični, ampak se izljubi nekaterim gospodom odpuščati samo organizirane delavce. Tako je naprimer odpuščen sodr. Primuzič. Umevno, saj nemčurskemu g. ravnatelju Mravljaku je vsaki agilnejši sodrug trn v peti. Delavstvu naj bo to v preizkušnjo, ker je zadnje čase zanemarilo svojo strokovno organizacijo. Ako bi bilo delavstvo organizirano kot bi moralo biti, bi si gospoda kaj takega ne upala. Pozivamo delavstvo, da se strezni in odgovori na teror s tem, da pristopi do zad-

Rdeči blok združenih delavcev in kmetov.

Za svobodo in pravico za enakost vseh ljudi!

Pišeece. (Volivna pesem.) Ker se bližajo volitve v narodno skupščino, so tukaj, kakor povsod, klerikalci pri najhujšem delu za agitacijo. Ker vedo, da so Pišeece socialistične tembolj si brusijo pete, da ni konca ne kraja, zato kličem vsem:

Na noge stopite P'šečani v volivni boj kak lani — ko občinske so b'le volitve dobro uspešne za socialiste.

Srdil se je gospod župnik namenjen, da bo občinski zastopnik srdili so se klerikalci, ko so iz volišča šli domov ob palci.

In letos trobijo zopet na svoj rog, češ, letos mora it brez vseh nadlog, da polna mora biti prva skrinja če ne od kroglice, pa od domišljanja.

Za nas, socialisti, bo prava ta deseta bodočnost boljše nam obeta s tigri pa nazaj v brloge ker mi smo siti njih nadloge.

Samostojni so pa že pri kraj želimo njim počitka raj zato Vam kličem vsem na glas: deseta skrinjica je za nas!

Socialist.

Tacen pod Šmarno goro. Pretečeno nedeljo smo imeli v Vikrečah pri Kovaču zelo dobro obiskan volivni shod, na katerem je orisal naš stari sodrug Melhior Čobal v 1½ urnem govoru naš socialistični program ter zelo stvarno pojasnil kje

Kandidatne liste na naših skrinjicah imajo rdeč okvir!

njega moža v svojo strokovno organizacijo. To velja za obe tovarni, kajti le solidaren nastop delavstva bo razmere ozdravil. Dalje so prav čedne razmere v Šoštanju tudi v stanovanjskem oziru, Polno je stanovanj, toda oblasti se ne ganejo. Nasprotno, na ljubo je cela stanovanjska oblast kapitalistom, ki z vsemi štirimi odganjajo na cesto družine. Tako na primer je bilo po napornem in dolgem iskanju nakazano stanovanje družini A. B. A slovenski kapitalist in demokrat g. Švare se je proti odloku oziroma nakazilu stanovanja v njegovi hiši pritožil. Priziv je bil zavržen ter zaukazano, da ima takoj odstopiti določeno stanovanje stranki. Ako bi se še nadalje protivil ima stranka pravico s pomočjo orožniške asistencije iti v stanovanje. Ali glej pokorščino podrejenih oblasti. Ko je imenovan prosil pri županstvu za asistenco z odlokom okrajnega glavarstva v roki, se mu je reklo, da mora prašati za navodilo na isto glavarstvo, ki je odlok izdalo. Da, da, smo pred volitvami, bog ne daj zamire kapitalistu, četudi se družini prostaka krivica godi. Take so torej razmere v Šoštanju in bodo ostale še nadalje dokler ne bo potom močne organizacije delavstvo pometlo z vsemi, ki nočejo opravljati službe katero zavzemajo, tako, kot bi jo morali. Drugič kaj več.

Iz Prekmurja. V nedeljo 25. jan. se je vršil volivni shod naše stranke v Bodoneih, veliki evangeličanski fari, ki obsega 15 občin. Okoli 350 volivcev je napolnilo velike prostore gostilne g. Skrabana tako, da jih je mnogo stalo pred gostilniškimi prostori. Shod je otvoril in vodil naš kandidat s. Gumilar, poročal pa je njegov namestnik s. Komavli. Navzoči so z velikim zanimanjem sledili izvajanju poročevalca in navdušeno odobrvali temeljito ožigovanje protiljudske politike vseh meščanskih strank. Posebno so navzoči volivei pritrjevali onemu delu govora, ki se je bavil z milijonarjem Hartnerjem, koji je imel eno uro preje v istem lokalu volivni shod in na kateremu je bilo kakih 100 poslušalcev. »Mali kmet« Hartner se je v Bodoneih lahko prepričal, da bo dne 8. februarja »mlel« prav malo volivnih kroglice, ker

ljudstvo je spoznalo, da spada Hartner med male kmete kakor Pilat v čredo! Z ozirom na okolnost, da so se nedeljskega shoda udeležili volivei iz sedem volišč, je shod dosegel veliki uspeh; ker je v teh krajih mnogo delavcev, ki delajo čez leto v Avstriji, kjer so organizirani in ker so ti delavci razvili živahno agitacijo za našo stranko, smemo pričakovati na dan volitev lepe uspehe.

Dne 23. t. m. je začel ponovno izhajati »Naš dom«, glasilo nar. soc. stranke, ki ga izdaja g. dr. Vesnik iz Murske Sobotice. List se seveda zavzema in piše za listo »bratskega sperazuma« ter vehementno napada samost. demokrate (kormány-part) = vladna stranka, v katere skrinjico ne sme pasti nobena kroglica. Dasi razumljivo, je vendar zelo značilno, da so si Davidovičevci in samost. demokrate zelo v lasch ter skušajo eni drugim odvzeti čim več prekmurskih glasov.

Socialistični volivei, pozor! Ker naši nasprotniki vidijo, da naša stvar posebno na Goriškem dobro napreduje, so začeli z raznimi intrigami in obrekovanjem. Tako n. pr. raznašajo nekateri lažnjivo govornico, da je naš kandidat s. Gumilar dobil za agitacijo 15.000 Din, kar je seveda lažnjiva intriga, ker naša proletarska stranka ne razpolaga s tajnimi fondy, kakor jih imajo meščanske stranke. Naši zaupniki agitirajo iz prepričanja, ne pa za denar in pijačo, kakor delajo kortesi drugih strank. Naše zaupnike opozarjamo, da vsakega, ki raznaša proti naši stranki take in enake laži, takoj naznanijo na naslov sodruha Komavlija v M. Soboti, ki bo poskrbel, da se tem tičem stopi na prste!

Pozor volivei! Ne nasadajte lažem nasprotnikov! Čujemo, da nameravajo naši nasprotniki zadnje dni pred volitvami razširjati izmišljene senzacije in lažnjive vesti, da bi s tem begali volivee. Mi žal nimamo toliko časopisja, da bi zamogli vsako laž še pred volitvami razkrinkati. Naši volivei se naj torej ne puste begati, vsi lažniki bodo dobili odgovor, kakršnega zaslužijo!

Tedenske vesti.

Nov volivni red? Nacionalni blok že predvideva svoj volivni poraz in vodilni njegovi politiki že študirajo nov volivni red, ki naj bi PP-jevcem osigural »državotvorno« večino za večne čase. Tako smo te dni čitali, da je Pribičević na nekem shodu govoril o potrebnih izpremembah volivnega reda, ki naj bi potom malih volivnih okrožij z relativno večino (angleški način) igriral propore. Mi smo sicer vedeli, da večjih političnih idiotov ni, kakor so samostalni demokrati, da pa so tako neumni, kakor kaže ta najnovejša Pribičevićeva ideja, tega pa vendar nismo vedeli. Tak volivni red bi vendar pohrustal zadnjega sam. dem. poslanca — in to bi bila edina dobra stran novega volivnega reda —, tega se Pribičević očitno ne zaveda! Delavstvo in kar je drugih »protidržavnih elementov v državi, ki bi jih tak volivni red izročil na milost in nemilost, Pašiću, Spahi, Radiću in Korošcu, si pa takega krivičnega volivnega reda vendar ne bo dalo tako mirno dopasti, kakor si Pribičević predstavlja!

Pod naslovom »Zahtevamo takojšnje remedee« smo objavili v 48. številki dopis iz Maribora, v katerem se očita gospodoma dr. Novaku in dr. Dernovšku, da nista dala potrebne pomoči ponesrečenemu delavcu Juriću, za katerega je obstajala nevarnost, da izgubi vid. OUZD nas prosil, da pojasnimo, da v navednem slučaju ni šlo za izgubo vida, ker sta zdravnik gg. dr. Novak in dr. Drnovšek pri Juriću takoj ugotovila, da ni nobe-

kratne slovenske poslance, da se pogovorijo glede tažko uvoza in carin, ki so se vsled avtonomnega carilnega tarifa za Srbijo, ki se je na podlagi sklepa ministrskega sveta razširil tudi na prečanske kraje. Na tistem skupnem sestanku so socialistični zastopniki svarili klerikalce in demokrate, da se z ono državo, kjer smo živeli stoletja gospodarsko skupaj, ne sme na enkrat kakor bi odrezal prekiniti gospodarske zveze. Socialisti so celo trdili, naj se kupi v Nemški Avstriji, Čehoslovaški, Ogrski vse kar je mogoče, da se znebimo ničvrednih starih avstrijskih kron. Ali gosp. dr. Korošec je molčal, gospod dr. Kramer pa je dejal: »Vi hočete nazaj Avstrijo«. Izrabljaj je torej dr. Kramer že takrat šlager avstriakantstva. Trud socialističnega kluba je bil torej zaman. Sklep ministrskega sveta v katerem sta sedela gori navedena gospoda se je izvajal in tako povzročil milijardno škodo slovenskim in prečanskim krajem. Namesto, da bi bili takrat skušali se znebiti slabih avstrijskih kron, se je dajalo še izvoznice za žito, mast itd., da smo jih dobili še več. Se je napravila še ta budalost, da so po občinah žigosali star denar. Da nahajajočega starega avstrijskega denarja na teritoriju Jugoslavije ni bilo več mogoče spraviti proč, pač pa smo dobivali še nove raztrgane avstrijske kronce, ki se jih je potem gotovo iz napačnimi žigi še pomnožilo; name-

sto da bi jih bili spravili iz države nakupili stroje in druge gospodarske potrebščine, ki bi bile na vrednosti le pridobivale. Ko so napravili gospodje klerikalci in demokrate prve dve neumnosti in privlekli večino ničvrednega denarja v Jugoslavijo, so napravili še tretje nepošteno dejanje, da so prvi sklenili provizorično zamenjati 4 krone za 1 dinar in drugi namreč klerikalci sklep odobrili kot definitiven. Tako izgleda cela zadeva in volivei pa sedaj naj sodijo kdo je škodljivce in kdo je napravil škodo slovenskemu narodu.

KAJ V PRVI VRSTI ZAHTEVAMO OD PRIHODNJEGA LJUBLJANSKEGA OBČINSKEGA SVETA?

Gradnjo najmanj 80 malih delavskih stanovanj.

To je naša minimalna zahteva, ki je izvršljiva že v stavbni sezoni 1925!

Potrebna denarna sredstva se dajo dobiti!

S tem se dvigne tudi stavbna podjetnost in se zmanjša brezposelnost v obrti in industriji.

Investirani denar ostane doma, ker ga zaslužijo naši delavci, produktivne zadrage in domači obrtniki.

Delavci, ne odstopite od te minimalne zahteve!

DOPISI.

Klerikalizem. Celje. Dne 18. t. m. se je vršil pri nas javni shod klerikalcev, na katerem je govoril dr. Korošec. Shod je bil že iz radovednosti precej dobro obiskan. Toda gospod dr. Korošec naj se ne postavlja za narodnega rešitelja, ker je samo narodni farbar. Nikar naj ne misli, da smo bili na shodu vsi pristaši SLS. Ali je že pozabil, da je — po njegovem — baš on zatajil slovenski jezik in Slovence, ko je postal minister v Belgradu. Seveda si je dr. Korošec tudi na tem shodu zasigural »mir in red« s pomočjo policije beograjskega režima. Na tak način je hotel prepričati vsak medklic. Zopet prihajajo razni demagogi med narod lagat in pridigat, češ, da hočejo rešit Slovence izpod radikalizma in birokratičnega žerjavizma. Vprašamo, Žerjavovega sorodnika dr. Korošca, ali se še kaj spominja na Zaloško cesto, na kateri so ravno tako streljali delavce kakor jih strelja PPZ režim. Seveda je dr. Korošec izrabljaj takrat zakon za zaščito države, nakar pa so njegovi sorodniki izvršili še hujše hudodelstvo, ko so obsodili in takoj ubili sodruha Fakina. Dr. Korošec menda misli, da Zaloška cesta ni zločin, ali mi je še nismo pozabili. Sodrugi, somišljeniki, prijatelji, nikar ne verujte farizejem, ki so prišli spet med vas, ki so v parlamentu zatajili obljubljeni avtonomijo, sedaj so zopet postali Slovenci, ter nam mečejo razne slovenske samouprave pred oči. Dosedaj še niso storili ničesar za nas, delavski sloj, in vemo dobro, da tudi ne bodo nikdar ničesar storili. Zato volite vsi 10. skrinjico z rdečim robom.

Iz Maribora. Ali še ne bo konca? — Odkar je nastala delovna kriza, je tvrdka Klančnik & Kompara v Mariboru začela zaposleno delavstvo tako sovražiti, da presega že vse meje. Gospodom ni nič po volji. Vkljub temu, da so skoro vsi delojemalci pri gori omenjeni tvrdki že nad dve leti zaposleni, so začeli z njimi surova postopati. Nekaj časa sem gospodom podjetnikom vsako delo predolgo trajalo; ali pomočniki ne delajo več, kakor so delali? Mi smo prepričani, da delajo pomočniki tako, kakor so delali, ako ne boljše. Ako pa sponodje podjetniki ne delajo takšnih dobičkov, kakor je njih želja, naj nikar pomočnikov ne sovražijo, na katerih ne leži krivda. Gospod Klančnik in Kompara sta dokaj

predrzna, ker sta se usodila zaposlenemu delavstvu dne 2. in 3. t. m. prepovedati delati, in to radi tega, ker so gospodje inventar delali. Pa ako so že imeli namen, naj bi vsaj toliko olike imeli, in povedali zaupniku, zaupnik bi obvestil druge sodruge, da bi se vsaj vedeli ravnati. Ali gospodom je to pod častjo bilo, da bi povedali zaupniku, kaj nameravajo. Ali so gospodje morda to radi tega tako tajno izvedli, ker so za božične praznike delavstvu prostovoljno pol ure več izplačali? Nihče drugi mariborskih mizarskih obrtnikov, pa bil najmanjši zeljar, bil tovarnar, ni pustil delavstvo radi inventure brez dela in zaslužka.

Za mariborsko mizarsko silvestrovo veselico je daroval g. Kompara 25 Din., kar je lepo, g. Klančnik pa je kupil eno vstopnico in se je izrazil: Vam ne damo radi, ker nas v časopise dajete. G. Klančniku v vednost povemo, da ne hrepnimo za tem, da dajemo koga v časopise in tudi ni to naš kruh, celo ljubše nam je, ako je vse v redu, ali včasih res ne gre drugače. Zaposleno delavstvo ne bo pozabilo od povedanega mu zaslužka radi inventarja l. 1925! Prišel bode čas, ko bo delavstvo to izgubo na zaslužku vrnilo!

Oblasten gospod hišni posestnik. Pomanjkanje stanovanj izrabljajo nekateri hipernarodnjaki na nezaslišan način. Evo vzgleda: Gospod Bojec, državni inženjer, ima na Polulah posestvo in majhno kmečko leseno hišo. On sam je najemnik v mestu in vživa tudi sam dobrote zakona o zaščiti najemnikov. Pa pustimo tega oblastnega gospoda hišnega posestnika samega govoriti. Čitajte, kaj piše svojemu najemniku: Gospod Franc Opečkal, delavec, Polule, št. 16. Jaz sem sklenil z Vami meseca novembra 1923 službeno pogodbo, glasom katere ste se Vi zavezali pomagati mi opravljati dela na mojem posestvu v Polulah št. 16 in mi stati za vsa taka dela ob dotičnem času na razpolago. Ta služba se je dogovorila na nedolgem času. — Za plačo za tako delo se je dogovorilo, da imate Vi prirodninsko stanovanje v moji hiši in da dobite vrhu tega vsako delo plačano (Opomba: G. Bojec je plačal samo za košnjo, za vse druge opravke pa ničesar). Stanovanje, katero imate še sedaj, Vam je bilo tedaj od mene prepuščeno kot del

plače in to stanovanje ni zaščiten po obstoječih najemniških zakonih. V smislu § 1159 e Vam jaz v sledečem priporočnem pismu to službo odpovem z veljavnostjo 1. januarja 1925 na 15. januarja 1925, tako da se to službeno razmerje med nama preneha s potekom 15. januarja. Od tega dne dalje Vam tedaj ne pristojata prirodoinsko stanovanje, katero morate dne 16. jan. dopoldne meni izročiti in se iz tega odstraniti, in mi vrhutega še ves inventar v redu oddati. — Ko bi Vi stanovanje tistega dne ne izpraznili, vložil bom nemudoma zoper Vas izpraznitveno tožbo, kar Vam bo povzročilo dosti stroškov, ker je treba plačati za sam kolek 1200 K. Pozivljam Vas tedaj še enkrat, da stanovanje 16. januarja 1925 do 12 ure spraznite in meni izročite. Celje, dne 21. decembra 1924. — Bojce I. r. — Za zahvalo, da je tega delavca žena celo leto vse delo, kolikor ga je potrebno pri takšnem gospodinjstvu opravljala zastoj, samo za to milo stanovanje, jo meče sedaj oblasten hišni gospodar sredi zime na cesto in to zato, ker je blagoslovljena s 5 otroci. Delavci, kako dolgo boste še pustili, da se tako z vami postopa!

Meščanska morala.

Neki Oskar Mozer, restavrater

Komunalna politika.

Mariborski proračun!

V torek, 20. jan. se je baval mariborski občinski svet s proračunom za leto 1925. Novi občinski svet sestoji, kot znano, iz 32 članov takozvanega narodnega bloka to so: klerikalci, narodni socialisti, demokrati in radikali. Razen teh je manjšina, ki sestoji iz 4 socialistov, 4 nacionalnih Nemcev in enega komuniste. V prejšnjem obč. svetu so imeli socialisti relativno večino. Zerjavova volivna geometrija pa je povzročila, da se je skoraj vsa buržuazija pri volitvah združila, samo Nemci so za enkrat zunaj. Toda ne bo več dolgo in Nemci bodo tudi v meščansko kolo vstopili. Na podlagi Zerjavovega »demokratizma« imamo socialisti na mesto 8 mandatov samo 4! Pri proračunski debati pa se je že jasno videlo, da so gospodarski interesi močnejši kot pa nacionalizem.

Nemci so šli čez drn in strn za slovensko reakcijo. Nemeč Glaser je potrdil vsako besedo poročevalca Jerovška, ko je napadal ter zmerjal občinske delavce z **lenuhi**, ki po cel dan samo po cestah postopajo in nič ne delajo, zato pa imajo silno visoke plače. Vse to je Glaser potrdil med tem ko je veletrgovec z vinom in milijonar Pfrimer naravnost pohvalil Jerovškovo politiko štedenja zlasti pri mestnih delavcih.

Večina je sicer sklenila, da je razpravni jezik samo slovenski, ampak ker je g. Pfrimer hvalil politiko večine, zato se mu je kljub temu dovolilo govoriti nemško. Samo dva mlada vročekrvneža in orjunca sta se šla ta čas ven hladit.

Proračun je bil predložen po mestnem knjigovodstvu sledeče:

Potrebnščina	Din 8.104.941.—
Pokritje	Din 7.915.818.50
Primanjklaj	Din 189.123.50

Večina je še neke postavke zvišala in nekatere vpostavila kot nove s čemur so se izdatki zvišali, a obenem je tudi večina restringirala izdatke in sicer z motivacijo, ker je dinar narastel in se bodo vsled tega nabavke pocenile.

Socialisti se s tem niso v polni meri strinjali, ker cene na domačem trgu gredo še kvišku namesto dol in kaj še pride, se ne ve. Toda kakor so gospod župnik rekli tako so oni drugi prikimali. Gospod župnik Jerovšek so se zlasti v odseku silno razkoračili in so se še nekoliko napihnil, ko so govorili o **nemarnih** delavcih, ki nočejo venomer mahati s krampom, ampak si včasih oddahnejo. Zato so pa v svo-

iz lloka v Sremu, išče natakario in se je zato obrnil na neko posredovalnico za službo s sledečo ponudbo: Išče se natakario, ki ni starejša kot 18—22 let, je lahko tudi mlajša, naj bo lepa, ne sme biti grda, mora biti pismena in r. kat. vere. Trafika je njena in pripominjam, da čez dan ne sme iti z gosti na sobo, zvečer si pa sme, če dopuščajo razmere in po »fajrontu«, vedno vzeti gosta tudi za celo noč, prehod iz ulice do njene sobe je odprt in lahko vedno na ta način nekaj zasluži, kakor je do danes še vsaka na ta način kaj zaslužila. Zdravniške vizite nima, v zadnjem času je to odpravljeno. Lahko poveste natakario, da bom ustmeno bolj natanko razložil pogoje radi zaslužka, kajti včasih pridejo prav ugodni trenutki in takrat se zamore vse napraviti, lahko vsaki natakario rečete, da je mesto dobro in iskreno povedano, tudi sama se bo o tem prepričala. Natakario mora gostom sama streči in kasirati. —

Mislimo, da taka ponudba ne rabi nobene kritike, vprašamo samo: kje je meščanska »morala«, kje so zastopniki meščanske »pravice« in »zakona« ter »oblasti«, da puste takega lopova, kakor je Oskar Mozer, da hodi po svetu svoboden in da ni zaprt?

ne kanalizacije in ceste za napraviti. Javna stranišča so taka, da se vse zgraja. Takšna dela bi se to zimo prav lahko izvršila. Vsaka druga mestna občina nekaj dela, da zaposli delavstvo, ali pa nudi brezposelnim denare v gotovini. Da ne bi bilo denarja, je prazen izgovor. Saj ga nikoli ne bo, če ga nikdo ne zahteva!

Sodrug Bahun je stavil sledeče pogoje, da bodo socialisti glasovali za proračun, sicer bodo glasovali proti:

1. Delavcev se ne reducira.

2. V proračun se vpostavi oz. se zviša postavka: hrana oskrbovanecem v mestni ubožnici od 98.5550 dinarjev na 109.550, da dobe oskrbovanci belo kavo namesto črne.

3. Zviša se postavka: prehrana ubožnih slojev od Din 100.740 na Din 122.640, da dobe mestni reveži poleg juhe še kosček kruha.

4. Zviša se postavka za šolsko kuhinjo od 100.000 na 160.000 Din, da se zamore nuditi 325 revnim šolskim otrokom dvakrat na teden goveja juha.

5. V proračun se vpostavi svota Din 50.000 za nabavo obleke ubožnim šolskim otrokom.

6. Postavka: 100.000 Din za samoučila se ne sme znižati.

Toda vse te skromne zahteve je večina brez utemeljitve gladko odklonila ter je glasovala za Jerovškove predloge, kot mrtev stroj. Klerikalci so reakcionarni do kosti, a demokrati in cici so pa samo njih privesek brez lastne volje.

Kakšni so klerosi v občini, takšni so tudi v državi. Povsod delajo protiljudsko politiko. V mestni ubožnici znaša prehrana 3.60 Din dnevno in v ljudski kuhinji pa 2.30 Din. Vsak si naj sam napravi sodbo, kaj se more za tako malenkost nuditi. Ampak če ne bi bilo socialistov, še tega ne bi bilo. Saj pravi Jerovšek, da socialisti »razmetavajo«, medtem ko so oni za »šparanje«. Da, da, črni treburharji, ki žive na račun ljudstva, ne šparajo pri sebi. Znano je, kako se po farovških kuhinjah kuha, peče in cvre. Koliko pa spišejo gospodje, ki drugim ne privoščijo niti bele kave?

Sicer pa je to šola za ljudstvo, ki raje trpi kot da bi se otrelo pivjark, pa naj že bodo v kuti ali pa v fraku.

Studenci pri Mariboru. Pri nas se je vršila dne 15. jan. peta redna seja občinskega odbora, ki je bila izvanredno dobro obiskana, in se je vršila še precej mirno, se pač vidi, da smo se iznebili Orjunašev. Precej živahna debata se je razvila pri drugi točki dnevnega reda nujni predlogi. Sprožilo se je namreč vprašanje električne razsvetljave, katero nameravamo vpeljati in katera je v resnici nujno potrebna. Razpravljalo se je med drugim tudi o tem, kdo je največ zakrivil, da do sedaj do gradbe električne razsvetljave še ni prišlo. Prvi krivec je bilo gerentstvo, katero ni imelo za tako nujne potrebe dobre volje, četudi bi se tistikrat gradilo gotovo za 150% ceneje kot pri današnjih razmerah. Ampak gospodje pri gerentstvu so čakali, da prevzamejo občinsko gospodarstvo v roke socialisti, češ, oni bodo že izvršili take nujne dela; če bo sedaj stalo to podjetje par milijonov kron več, kot poprej, to je njim deveta briga, glavna stvar je, da se počaka na socialiste. Po drugi strani nas ovira pogodba, katero je sklenila občina Maribor z elektrarno Fala in glasom katere je edino občina Maribor upravičena tukaj graditi. Ali pogoji katere nam stavi občina mariborska so za nas skoraj nesprejemljivi, že prvič iz tega vzroka, ker je proračun za cestno omrežje, kateri je v znesku 660.000 Din previsok. K temu moramo pripomniti, da stavijo tuje tvrdke, katere se za to gradbo interesirajo, proračune približno za 100% ceneje, in katere morajo za zgradbo ravno tako jamčiti, kakor občina Maribor, če bi ona gradila. Tudi se občina Studenci ne strinja s tem, da bi to podjetje

ostalo za zmiraj lastnina občine Maribor, ampak da bi v zato določenih letih pripadlo nam, kakor dovoljujejo to druge tvrdke, katere so voljne graditi. Na predlog socialističnega kluba se je sklenilo, da gre sodrug župan Kolah z dvema odbornikoma, k novoizvoljenemu županu občine Maribor, gospodu dr. Leskovarju, in da poskusijo priti v tem oziru do potrebnega sporazuma. Dalje se je sklenilo, da se v kratkem začne z delom pri občinski hiši.

Iz seje občinskega sveta občine Okolica-Celja. V nedeljo, dne 25. jan. se je vršila občinska seja, na kateri so se naši sodrugi zopet pokazali, da razumejo, zakaj jih je ljudstvo izvolilo v občinski odbor. Klerikalci so imeli pripravljene predlog, da takoj odpustijo iz službe dolgoletno zaposlenega cestarja, češ, da ga gospod Strenčan nikdar ne vidi na cesti, in da se naj takoj razpiše cestarska služba. Sodrug Vodopivec se je v svojem govoru postavil na stališče, da je to sramotno, če hoče obč. odb. človeka, ki ga vidimo celo leto pridno izvrševati svoja dela, meni tebi nič vreči na cesto, samo zato, ker je že precej star. Kam pa naj gre ta revež sredi zime, posebno v sedanji gospodarski krizi! Na odločni protest socialistov sklene nato obč. odbor, ugotoviti, koliko je na tem resnice, da cestar ne izvršuje svojih dolžnosti. Najbrže imajo klerikalci kakega priporočenca na razpolago. Na dnevnem redu je bila tudi točka o združitvi okoliške občine z mestom. Klerikalci so hoteli to točko takoj spraviti z dnevnega reda brez debate za večno, ne da bi navedeli vzrokov proti združitvi. Sodrug Vodopivec pa je klerikalcem štreno zmešal, kajti za združitve govori celo vrsto razlogov. Ta ideja ni nova, temveč so se s tem vprašanjem pečali že pred 20 leti. Takrat so bili v mestu Celje Nemci gospodarji in združitve niso marali iz nacionalnih ozirov, kajti bali so se Slovencev, ki bi dobili v razširjeni občini premoč. Pa ne samo to, naša občina je bila poprej enkrat z mestom skupaj samo ena občina in se je očitno razdružila samo iz nacionalnih ozirov. Danes so v mestu gospodarji Slovenci, razlog svoječasne razdružitve je torej odpadel. Socialisti gledamo na to vprašanje iz drugega vidika. Združena občina bo velika občina, ki bo štela skupno približno 15.000 prebivalcev, ki bo mogla mnogo več vstrajati na gospodarskem, socialnem, kulturnem in zdravstvenem poprišču, kaor pa zmoreta stvarjati dve razdruženi občini, ki štejeta vsaka nekaj čez 7000 prebivalcev. Pa ne samo to; ti dve občini sta geografsko tako ena v drugo zrastle, da je vsak razvoj ene kakor druge odvisen od tega, če se bo v njih delo vršilo po enem in istem načrtu. Posestniki bi morali združitev celo pozdravljati, ker pomeni posestvo čisto nekaj drugega, če je v mestu, kakor če leži v podeželski občini. Za oskrbo revežev bi se dalo skupno mnogo več doseči, kakor se zmore danes nuditi našim revežem. Ceste, kanalizacija, šola in celo vrsto stvari bi lahko naveli, ki govorijo za to, da se v principu izrečemo za združitve. S. Vodopivec je predlagal na to v imenu socialističnega kluba, da se občinski odbor izreče v principu za združitve. Na to se je razvila debata, iz katere je bilo jasno razvidno, da so Nemci in klerikalci v svojih konzervativnih nazorih edini. Edini obč. odb. ravnatelj Baebler je spoznal, da je zadeva dalekosežnega pomena. Konečno se sklene izvolitev na prihodnji seji poseben odsek, ki bo to vprašanje natančno proučil in pripravil predlog, ki ne bo delal sramote občinskemu odboru in celi javnosti.

Izdajatelj: Oblastni odbor SSSJ za Slovenijo.

Odgovorni urednik: France Svetek.

Tisk J. Blasnika nasled. v Ljubljani.